

«Տեսողության կեղեակյին կեղերներն (Centre cortical de la vision) նուրբում 1904ի իր փորձարկութեանց մէջ, Փրոֆ. Աղաջանեան առումնաւորաբար էր գոյններու ըմբռնումները (perceptions), achromatopsie ի եւ dyschromatopsie ի երեւոյթները» վերաբերումը փորձառական խոցերուն (lécisions) որոնք յառաջ կու գան ուղեղային կեղեկին այլ եւ այլ մասերուն վրայ:

«Այդպէս է որ ան կատարելութեան հասցուց réflexiologie associative ի մէջնորդ, հիմնուած այն առնչութեան վրայ որ դրոյթիւն ունի համբու ալլազան ըմբռնումներու (perception) եւ միւս չղովմէ գոյններէ կրուած դրգոններու մէջնէ:

«Պրահայի մէջ, ան յետապատկերներու (post-images) իր նոր մէջնորդ պարզաբաննց 1934-ին Կենսաբանական Ընկերութեան մէջ նիստին մէջ: Այսօր ան կը ներկայացնէ զգայախարական երեւոյթներու վրայ իր հիւանդանոցային (ֆիլմիֆ) դիտողութեանց եւ իր փորձարկութեանց ամբողջութիւնը:

«... Կը տեսնուի եռապատիկ շահեկանութիւնը Փրոֆ. Աղաջանեանի այս երկապիութեան՝ փորձարկական, հիւանդանոցային (ֆիլմիֆ) եւ փիլիսոփայական տեսակէտով:

«Ան հետեւած է լաւ մէթոտին: Մեկնելով սահմանափակ եւ որոշ դիտողութենէ մը, վերնուած է՝ իբր հիւանդանոցի բժիշկ (ֆիլմիսիֆ) եւ իբր փորձարկու՝ այդ խնդրոյն այլադան պայմանները:

«Ուստի այս գեղեցիկ աշխատութիւնը չէր

կրնար դիս անտարբեր թողուլ, եւ ուրախ եմ որ ինծի կը տրուի ներկայացնել այս գիրքն եւ անոր հեղինակը որուն հետ դիս կը կապեն բարեկամութեան բազմաթիւ տարիները»:

×

Փրոֆ. Աղաջանեան մին է այն հատրնտիր Հայերէն որոնք մեր հիւանուրց ցեղին քաղաքաւորութեան մեծ յատկութիւնները կ'ապացուցանեն եւ զոր մենք կրնանք ու պարտինք միշտ մատնանիլ ընել Արեւելքի ու Արեւմուտքի բոլոր ժողովուրդներուն՝ երբ ատոնց մօտ մեր ազգային դատը կը պաշտպանենք ու երբ Թուրքիին մեր ցեղին դէմ զործած հրէշային ոճիրին դէմ կը բողոքենք ու անոր հատուցումը կը պահանջենք: Եթէ Թուրքը նոյն իսկ ուրիշ բան ըրած չըլլար բայց եթէ անլուր շարշարանքներով համեստ աշխատաւորներու ժողովուրդը մը փճացնել, պատուհասման արժանի եւ հատուցման պարտաւոր պիտի հանդիսանար. բայց անոր յանցանքը կրկնապէս մեծ է եւ դատապարտելի, վաւեղի ան ընալինջ ընել խորհած ու փորձած է ցեղ մը որ դարբերու ընթացքին տուած է եւ միւշիւն աշխարհ կ'արտադրէ ամբողջ հող մը քաղաքակրթական առաջնակարգ ուժերու, — հող մը որ կաղմուած է մեծատաղանդ գրաւէտներէ, երաժիշտներէ, նկարիչներէ, արձանադործներէ եւ Աղաջանեանի պէս դիւտեր կատարող, ինքնատիպ գործեր արտադրող դիտուններէ:

Ա. ԶՊԱՅԱՆԱՆ

Liste des travaux scientifiques

du Professeur Agadjanian

1. — La paranoïa aiguë est-elle une unité nosologique? Communication aux aliénistes et neurologistes russes. — Le recueil des travaux jubilaires dédiés au Prof. Bechtereff, Saint-Petersbourg, 1903.

2. — La folie à deux et la contagion psychique. — Communication à la même Société. — Revue de neurologie et psychiatrie (russe) 1903.

3. — Le rôle de la psychothérapie dans la dermatologie. — Communication au IXe Congrès de médecins russes à Saint-Peterbourg. — Roussky Wratch, 1904.

4. — Les recherches anatomo-physiologiques sur les centres corticaux de la vision. — Commu-

nication aux médecins de la clinique des maladies mentales et nerveuses de l'Académie de Médecine de Saint-Petersbourg. — Revue de neurologie et psychiatrie (russe) 1904.

5. — Le centre cortical de la vision. — Thèse, Saint-Petersbourg, 1904.

6. — Ueber den Einfluss des Adrenalins auf das im Leber und Muskel enthaltene Glycogen. — Achevé chez le Prof. Salkowsky, à Berlin. — « Biochemische Zeitschrift » 1906. Bd. 11 H. 2.

7. — Le syndrome de la paranoïa acuta. — Communication aux aliénistes et neurologistes à Saint-Petersbourg. — « Neurologisches Westnik », 1907.

8. — *La Katatonie*. — Roussky Wratch, 1907.
9. — *L'individu et la vie sociale*. — Compte rendu à la séance solennelle des médecins de la clinique des maladies mentales et nerveuses. — « Westnik Psychol », 1909.
10. — *Localisation du centre du langage*. — Communication aux médecins de la clinique des maladies mentales et nerveuses à Saint-Petersbourg. — Bulletin des Séances, 1909.
11. — *Ueber die Kernides menschlichen Kleinhirns (des noyaux du cervelet humain)*. — Bulletins de l'Académie des Sciences à Berlin, 1911.
12. — *Recherches psychologiques et cliniques sur les malades traités avec le salvarsan* (en collaboration avec le Dr Srezniewsky). — Revue de neurologie et psychiatrie, Saint-Petersbourg, 1911.
13. — *Ischémie cérébrale spasmodique avec symptômes de caractère organique*. — « Nevrolog. Westnik », 1912.
14. — *Ueber die Beziehung der Sprechfunktion zur Intonation, zum Ton und Rhythmus* (de la relation de la fonction du langage à l'intonation, au ton et au rythme). — Neurologisches Centralblatt, 1911.
15. — *Psychothérapie comme méthode de traitement et ses rapports avec la conception de la nature des maladies mentales et nerveuses*. — Nouvelles de l'Université de Varsovie, 1915.
16. — *Les problèmes principaux dans l'étude des événements de la vie psychique*. — Monographie, 1913.
17. — *La pharmacologie de la boue de Tamboukan*. — « Journal de Balnéologie », à Piatigorsk, 1915.
18. — *On lethargy*. (De la léthargie). — The Journal of mental Science, 1914.
19. — *La théorie de la localisation des centres nerveux, basée sur des observations pendant la guerre*. — Communication à la Société des Médecins de l'Université de Varsovie. — Nouvelles de l'Université de Varsovie, 1915.
20. — *Recherches expérimentales sur la folie imposée*. — Communication à la même Société. — Nouvelles de l'Université, 1915.
21. — *Les bases scientifiques de la psychiatrie*. — Communication à la Société des Médecins de Rostow-sur-Don. — Les Bulletins de la Société, 1915.
22. — *Etude anatomo-clinique des tumeurs des nerfs périphériques*. — Thèse, Paris, 1928.
23. — *Aphasie en rapport avec les phénomènes convulsifs et les troubles vaso-moteurs et vaso-sensoriels* (en collaboration avec le Dr A. Marie). — Archives Internationales de Neurologie, octobre 1928.
24. — *Analyse physiologique et clinique du processus d'inhibition*. — Encephalie; novembre 1931. — T. XXVI, N. 9.
25. — *Méthode réflexologique dans l'étude du mécanisme de l'apparition des fausses images*. — Comptes rendus de la Société de biologie. — Séance du 22 décembre 1934.
26. — *Le but et la technique des recherches expérimentales des fausses images*. — Archives Internationales de Neurologie. N^o juillet-août 1935.
27. — *Introduction à l'étude expérimentale du problème de l'hallucination*. — Archives Internationales de Neurologie, octobre-novembre-décembre 1939 et janvier 1940.
28. — *L'action de la mescaline sur le mesencéphale*. — (La partie expérimentale de ce travail a été faite dans le laboratoire de physiologie générale du Prof. Lapique, à la Sorbonne). — La Semaine des Hôpitaux de Paris, 15 août 1941.
29. — *Le mécanisme physio-pathologique des perspectives sans objet*. — La Semaine des Hôpitaux de Paris, 14 avril 1945.
30. — *Le rôle des troubles neuro-végétatifs dans la pathologie de la vie affective et dans l'origine des variations des fonctions perceptivo-associatifs*. — Archives Internationales de Neurologie, février 1946.
- Les travaux des médecins de la clinique des maladies mentales et nerveuses de l'Université à Rostow-sur-Don.
1. — Dr Artemieff : *La causalgie*. — Communication à la Société des Médecins de l'Université de Rostow-sur-Don. — Les Bulletins de la Société, 1917.
2. — Dr Nachmanovitch : *Les fonctions de la région frontale de l'écorce cérébrale*. — Communication à la même Société. — Les Bulletins de la Société, 1918.
4. — Dr Doubnikoff : *Le syndrome pseudo-cérébral*. — Communication à la même Société. — Les Bulletins de la Société, 1918.
5. — Dr Pereleman : *Le syndrome subthalamique*. — Communication à la même Société. — Bulletins de la Société, 1918.
6. — Dr Zypkina : *La maladie de Wilson et ses rapports avec la maladie de Parkinson*. — Communication à la même Société. — Les Bulletins de la Société, 1918.